higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

MENSLIKE EN SOSIALE ONTWIKKELING
NKR-VLAK 2

7 November 2022

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 C
1.2 D
1.3 E
1.4 B
1.5 A
1.6 G
1.7 H
1.8 F
1.9 I
1.10 J

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 2

2.1 Kurrikulum
2.2 Opleiding
2.3 Nabetragting
2.4 Taksonomieë
2.5 Emosionele
2.6 geslag
2.7 Bronfenbrenner
2.8 sosiale uitsluiting
2.9 Ingeligte
2.10 Khoisan

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 3

3.1 Kolonisering
3.2 Artefakte
3.3 af te skaf
3.4 1922
3.5 Industriële
3.6 Ombudspersoon
3.7 omgewing
3.8 beveg
3.9 ontneem
3.10 Demensie

(10 × 1) **[10]**

Kopiereg voorbehou

VRAAG 4

4.1 Onwaar
4.2 Waar
4.3 Onwaar
4.4 Waar
4.5 Onwaar
4.6 Waar
4.7 Onwaar
4.8 Waar
4.9 Waar
4.10 Waar

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 5

5.1 **Besinning-oor-aksie**

- Opvoeders doen ná elke les selfevaluering.
- Opvoeders probeer om vorige gebeure te verstaan. ✓
- Opvoeders kies die fokus van besinning noukeurig.

Besinning-in-aksie

- Wanneer opvoeders terselfdertyd onderrig en ontleed
- Fokus op hoe leerders reageer.
- Opvoeders fokus op waarom hulle iets doen.
- Om besinning-in-aksie toe te pas, moet opvoeders voortdurend die onderrigmomente in hul kop laat afspeel.
- Opvoeders moet probleme onmiddellik omraam en dit toets.
- Opvoeder is in staat om na te dink oor iets wat gebeur wanneer dit gebeur.

(2 × 3) (6)

5.2

- mikrostelsel
- Ouers, familie, onderwysers, vriende, portuurs, gesondheidsdienste ✓

- mesostelsel/mesosisteem
- Interaksie tussen ouers en onderwysers ✓

- eksostelsel/eksosisteem
- Uitgebreide familie, vriende van familie, ouers se kollegas✓

- makrostelsel/makrosisteem
- Kultuur, nasionale wette en beleide ✓

- chronostelsel/chronosisteem
- Omgewingsveranderinge wat met verloop van tyd plaasvind✓

(Enige toepaslike antwoorde 4 × 2) (8)

5.3 5.3.1 Vroeë kinderjare/Voorskoolse ouderdom
5.3.2 Laat volwassenheid
5.3.3 Vroeë volwassenheid
5.3.4 Middelkinderjare/Skoolouderdom
5.3.5 Adolessensie/Tienerjare
5.3.6 Kleinkinderjare/kleintyd

(6 × 1) (6)
[20]

TOTAAL AFDELING A: 60

VRAAG 6

6.1 6.1.1 Liggaamlik-kinestetiese intelligensie✓

6.1.2 Atleet, danser, akteur, sjirurg, komediant, ens

6.1.3 Verbaal-linguisties/Linguistiese intelligensie ✓

6.1.4 Storieverteller, politikus, komediant, skrywer, ens

6.1.5 Logies-wiskundig ✓

6.1.6 Wiskundige, wetenskaplike, rekenaarprogrammeerder, rekenmeester, ens

6.1.7 Musikale intelligensie ✓

6.1.8 Voordragkunstenaar, komponis, kritikus, musiekonderwyser, ens

6.1.9 Naturalistiese intelligensie ✓

6.1.10 Natuurbewaarder, veearts, boer, ens
(Enige toepaslike antwoord vir die beroepe) 10 × 1) (10)

6.2 Student se eie antwoord
As ’n persoon nie genoeg eet✓ of nie genoeg van die regte kosse eet nie, ✓ sal die liggaam en brein tekorte ervaar, ✓ wat beteken dat dit inderwaarheid weens tekorte aan die regte voedingstowwe verhonger.✓ (4)

6.3
- Bessies (enige tipe bessies)
- Lemoene, suurlemoene, lemmetjies, pomelo (enige EEN)
- Kersies
- Perskes
- Pruime
- Brokkoli
- Blomkool
- Brusselse spruitjies
- Geelrissie
- Pampoen
- Spinasie
- Tamaties
- Hawermout
- Volkoring (Enige toepaslike antwoord 6 × 2) (6)

6.4 6.4.1 Dit kan geheueverlies dramaties omkeer✓✓ en motoriese koördinasie en balans herstel.

6.4.2 Verbeter algemene breinfunksionering✓✓ en herstel geheue

6.4.3 Gee brandstof en energie vir breinaktiwiteit,✓✓ beskerm breinselle teen skade van vry radikale wat vrygestel word as gevolg van besoedeling, stres en bloot deur te lewe.
Eenvoudige koolhidrate kan skadelik vir die brein wees omdat dit ’n skerp styging in bloedsuiker veroorsaak.

6.4.4 Te veel suiker kan tot insulienweerstandigheid lei, wat breinselle permanent kan beskadig.

6.4.5 Belangrik vir breinontwikkeling tydens sowel die fetale as postnatale tydperk.
Beperk kognitiewe agteruitgang tydens veroudering.
Beveg chroniese inflammatoriese reaksie in breinweefsel ✓✓
(Enige 5 × 2) (10)
[30]

VRAAG 7

7.1 7.1.1 Kennis/Onthou
7.1.2 Begrip/Verstaan
7.1.3 Toepassing
7.1.4 Analise/Ontleding
7.1.5 Sintese
7.1.6 Evaluering
(6 × 1) (6)

7.2 Kennis: Definieer, identifiseer, maak ’n lys, spoor op, herroep, benoem, ens
Begrip: Vergelyk, som op, verduidelik, sit om, ens
Toepassing: Pas toe, bereken, beoefen, demonstreer, ens
Analise/Ontleding: Analiseer, kontrasteer, lei af, differensieer, onderskei, maak ’n gevolgtrekking, ens
Sintese: Stel op, skep, ontwerp, formuleer, produseer, herrangskik, ens
Evaluering: Skat, assesseer, lewer kritiek, beoordeel, ondersteun, ens
(Enige toepaslike werkwoord 6 × 2) (12)

7.3
- Stelseldenke
- Emosionele intelligensie
- Beïnvloedingsvaardighede
- Onderhandeling
- Probleemoplossing
- Interpersoonlike kommunikasie
- Om andere te motiveer
- Skriftelike kommunikasie (Enige toepaslike antwoord 4 × 1) (4)

7.4
- Skep altyd ’n leeromgewing waarin leerders hoogs gemotiveerd en betrokke is.
- Beklemtoon die toepassing van kennis sodat die leerder ’n duidelike leerfokus het.
- Leer studente/leerders om altyd na bronne te verwys wanneer hulle praat en skryf.
- Gee leerders genoeg geleenthede om hul gevoelens en standpunte te verwoord wat hulle in werklike situasies ervaar het.
- Skep ’n aktiewe leeromgewing eerder as dat leerders deur middel van absorpsie leer.
- Lei leerders om andere se gevoelens en houdings te verstaan deur situasies te ervaar wanneer andere se werk bestudeer word.

(Enige toepaslike antwoorde 2 × 2) (4)

7.5
- Om plagiaat te vermy
- Om te erken dat die woorde of idees wat jy gebruik iemand anders s’n is.
- Om krediet te gee aan die persoon wat eerste met die idee vorendag gekom het.
- Sodat die leser die bron kan naslaan as hulle wil

(Enige toepaslike antwoorde 2 × 2) (4)
[30]

VRAAG 8

8.1 8.1.1
- Assosiasie van mense met dieselfde vraagstukke of belangstellings ✓ Bv godsdienstige, kulturele, wetenskaplike, politieke of ander oogmerke ✓
- ’n Groep mense wat ’n sosiale netwerk deel, bepaalde kriteria vir lidmaatskap het en hulself op ’n bepaalde manier organiseer

8.1.2
- ’n Groep mense wat in dieselfde gebied woon en met mekaar in interaksie tree.
- Mense wat verbind is deur minstens een gedeelde kenmerk, byvoorbeeld godsdienstige oortuigings, kultuur, plek waar hulle woon, ens.

8.1.3
- Verwys na menslike samelewing wat verband hou met hoedanighede van samelewing en die manier waarop mense met mekaar in interaksie tree
- Verhoudings tussen mense
- Om deel van ’n groep te wees
- Om op andere staat te maak/van andere afhanklik te wees

(Enige toepaslike antwoorde 3 × 2) (6)

8.2
- Outisme
- Gedragsprobleme
- Visuele gebreke
- Tuberkulose
- Kinders wat met die gereg bots
- Fisieke gestremdheid
- Neurologiese en spesifieke leergestremdhede
- Multigestremdheid/veelvuldige gestremdheid
- Gehoorgebreke
- Kommunikasieversteurings

(Enige toepaslike antwoorde 8 × 1) (8)

8.3 ***Kritieke kruisvelduitkomste***
- Ontwikkel leerder tot volle potensiaal ✓✓
- Word ’n verantwoordelike burger✓✓
- Moedig lewenslange leer en besinning aan✓✓
- Bevorder oplossing van probleme✓✓
- Moedig kritiese denke aan✓✓

Ontwikkelingsuitkomste
- Fokus op entrepreneursvaardighede✓✓
- Help om studente in afgeronde lede van samelewing te ontwikkel✓✓
- Gemoeid met persoonlike ontwikkeling van studente ✓✓

(Enige toepaslike antwoorde 4 × 2) (8)

8.4
- Projekte om armoede te verlig
- Kompensasie aan slagoffers van rampe
- Registrasie van niewinsgewende organisasies
- Tuis- en gemeenskapsgebaseerde MIV- en VIGS-projekte.
- Nasionale oproepsentrum vir navrae oor maatskaplike toelaes.
(Enige toepaslike antwoorde 4 × 2) (8)
[30]

VRAAG 9

9.1 9.1.1 Elke klank wat deur alle tale in die wêreld gemaak word en waarop die baba se brein reageer

9.1.2 8 tot 9 maande

9.1.3 Wanneer jy iets vir ’n baba wegsteek, kry hulle dit weer.

9.1.4 11 tot 15 jaar

(4 × 2) (8)

9.2 Selfverwesenliking✓✓
- Hulle waardeer die lewe en voel naby ander mense. ✓✓
- Aanvaar feite en realiteite van die wêreld eerder as om dit te ontken of te probeer vermy
- Hulle is spontaan in hul handelinge en idees. ✓✓
- Hulle is kreatief. ✓✓
- Kernfokus van hul lewens is dikwels om andere se probleme op te los.
- In staat om alle dinge objektief te beskou
(Enige toepaslike antwoord) (2 = naam van die vlak, 4 × 2 vir interpretasie) (8)

9.3 Student se eie antwoord
Byvoorbeeld
- Om vlak 2 te slaag
- Om vir my gesin te sorg
- Jou gesondheid
- Jou loopbaan
- Jou verhoudings
- Jou geld
- Jou geesteslewe
- Jou vriende (Enige toepaslike antwoorde 4 × 1) (4)

9.4 9.4.1 Soweto-opstand
9.4.2 Die ANC en ander organisasies ontban
9.4.3 Regering van Nasionale Eenheid gestig
9.4.4 Ons Grondwet word aangeneem.

(4 × 2) (8)
[30]

TOTAAL AFDELING B: 120
GROOTTOTAAL: 180

Kopiereg voorbehou